

1893-2008

Gyülekezeti Hírmondó

2009. Tél

5. évf. 4. szám

**„Mert egy gyermek születik nekünk,
fiú adatik nekünk, és az uralom az ő
vállán leszen, és hívják nevét:
csodálatosnak, tanácsosnak, erős
Istennek, örökkévalóság atyjának,
békeesség fejedelmének!” (Ézs.9:6)**

***Minden kedves Testvérünknek
Áldott karácsonyi ünnepet
kívánunk***

Ravasz László: A pacsirták karácsonya

Assisi Ferenc mondta egyszer: ha a császárral beszélhetnék, elrendeltetném vele, hogy a pacsirtáknak karácsony estéjén magot szórjanak a havas utakra, hadd legyen részük ünnepi lakomában e szent napon nekik is. A Szent meglátta és átérezte: milyen szörnyű dolog a napsugárhoz és nyári bőséghez szokott pacsirtának szállni havas utak, dérütött mezők, hófehér földek felett. Ha egyáltalán tudna énekelni, mit énekelne ilyenkor egy árva pacsirtapár, mit énekelne ilyenkor a pacsirta párjának holtteteme felett? Utolsó dal a megfagyott világban. Mikor ideér a Szent gondolata, hirtelen rázuhog a karácsonyi öröm forró gondolatzápora.

Hiszen karácsony szánni és szeretni tanított, felfedezte a szenvedő embert, királyi művészetté avatta a jótettet, megismertette az emberekkel az élet legnagyobb örömét: az örömszerzést. Ne féljete, fázó pacsirták, íme, szólt a király, parancsot ad, bársonymentés, tollas süvegű, szattyánsarus apródok szórják tele a hómezőket édes, friss magvakkal, s hívogatják az éhség- és fagy verte sereget királyi lakomára. Szélzúgásban, fagyos csendben surran, röpül ezer madár, halk, sűrű motozás, s egyszer csak megszólal a pacsirták Te Deumának csengettyűszava. Igen, így képzelte el a Szent, maga is az Isten pacsirtája.

Dsida Jenő: Közeleg az emberfia

Tudom, hogy közeleg már a jó ember fia,
aki nem tőlem és nem tőled kap életet.
Néhány pásztornak, akik sohasem öltek
nyulat, nem hordoznak emberölő
szerszámot, megjelenik az angyal és
megjelenik a csillag és tele lesz dallal
a decemberi hegyoldal. Csak ránézünk a
kisdedre
és tudni fogjuk, hogy Ő az.
Eljönnek az acéltrösztök fejedelmei,
a petroleumbányák frakkos császárai
s könnyel a szemükben letérdelnek elé.
Mert Ő lesz, akinek legtisztább kék a szeme,
legerősebb lészen a karja és szelid arcáról
ragyog
az örök építők acélos vidámsága.
Ő megmutatja minden vándornak az utat,
minden töprengőnek az igazságot, minden
haldoklónak az életet. Ő megmagyarázza
nekünk a gépek dalának igazi értelmét,
megmagyarázza és megáldja a fáradt költőt
legsajgóbb szavait és mosolyogni fog és kék
fehér galamb fog ülni a vállán kétfelől.
Ő nem ad országot nekünk, hanem otthont,
nem ad fegyvert, hanem kenyeret.
Ma még sirunk,
mert a mosolygás nem én vagyok.
Ma még sötét
van, mert nem jöttem világosságnak,
hanem hogy bizonyosságot tegyek a
világosságról.
Már közeledik az éj, mely szüli a Hajnalt.
Eljön Ő, minden bizonynyal eljön.
1929

A gyülekezet életéből

Népmozgalmi adatok

Megkereszteltük:
Tóth Viktória, Eröss Alíz, Csepregi Horváth
Boglárka, Horák Tamás, Pap Csenger
Levente, Nemes Hanna Júlianna, Furkó
Levente, Menhard Emese

Esketésünk szeptember óta nem volt
Eltemettük:

Szabó Lajos, Szabó Zoltán Imre, Berta
Zoltán, Árpári Istvánné, Valkó Vilmosné,
Molnár Károlyné, Lázár Istvánné, Prókai
István, Borejcsik Magdolna, Kunné Dudás
Éva, Ágh Józsefné, Töri Imre György, Pipó
Imréné

Hírek

10 esztendeje hunyt el Somlyó László
testvérünk, a II. világháborút követő
„ébredésben” hitre jutott presbiter, majd
haláláig gondnok helyettes. Laci bácsi felelős
ember volt. Ami szolgálatot elvállalt – és
ilyen sok és sokféle volt – azt hűséggel és
állhatatosan elvégezte.

Szolgálati évtizedeiben mind édesapám,
mind jómagam élvezhattuk bizalmát és
szeretetét, lojalitását és határozottságát.
A maiak is emlékezhetnek úrvacsorai és
keresztelői szolgálataira, mosolygós derűs
arcára. Búcsúztatása és a róla való hálás
megemlékezésünk a templomból történet.
Emlékezünk rá!
2009. december

Takaró Tamás
lelkipásztor

***Az elmúlt hónapok gyülekezeti
programjai:***

- 09.21-25. Őszi evangélizáció
10.16-18. Kisífi csendeshétvége Mátraházán
10.23-25. Kórustábor Balatonfüreden
10.26-30. Reformációi evangélizáció
11.01. Úrvacsorás istentisztelet
11.06-08. Nagyífi csendeshétvége
Mátraházán
11.12. ifj. Takaró Tamás lelkézszentelése a
Nagyvárad-téri templomban
11.15. Lónyay Utcai Református Gimnázium
10.a osztályának gyülekezetlátogatása
11.22. Kálmán Béla beiktatása Ráckeviden
11.23-27. Takaró Tamás miskolci
evangélizációja
11.29. Ifiszolgálat, Pilismarót-Dömös
Énekkari hangverseny a Budapesti
Történeti Múzeum Kálvin kiállításán
11.30-12.04. Adventi esték, evangélizáció
12.13. Ifiszolgálat, Albert Schweitzer Idősek
Otthona
12.13. Asszonykarácsony
12.14. Fiatal Felnőttek karácsonya
12.15. Férfikarácsony
12.18. Ifikarácsony
12.19. Gyermekkarácsony
12.20. Énekkari zárókoncert, énekkarosok
karácsonya

Az Énekkar a Budai Várban énekel

***100 éve született gyülekezetünk volt
lelkipásztora
Takaró Károly (1909-2009)***

2009 augusztusában emlékezett családunk édesapánk születésének centenáriumára. Mielőtt a megemlékező kegyelet jelképes virágait sírjára helyeznénk e tisztelegő írással, először a curriculum vitae jegyeztetik le, hogy majd azokat követhesse a lelkiek hálás, bár csak töredékes számbavétele abban a reményben, hogy azoknak, akik ismerték őt, a boldog ráismerés alkalmá lesz ez, akik már nem ismerhették, azoknak is legalább egy villanás a gyülekezet múltjából.

Erre a megemlékezésre késztet bennünket mindenekelőtt Isten ígéje, mely szerint: "Emlékezzetek meg a ti előljáróitokról, aki nektek szólották Isten beszédét..." (Zsid. 13:7), de indít szívünk hálás szeretete; gyermeki ragaszkodásunk; gyülekezetünk múltjának nélküle megírhatatlan története; és az újabb generációk számára annak megértése és megértetése, ahogyan munkálkodik Isten kegyelme nemzedékről-nemzedékre a történelemben és gyülekezetünk életében is.

1909 augusztusában született Takaró Károly, Kecskeméten érettségizett, a budapesti Teológián szerzett lelkipásztori, a kolozsvári egyetemen hitoktatói diplomát. Gyülekezetünkbe 1942-ben került, mint vallásoktató lelkész. A II. világháború után, 1946-ban választották meg őt a Pesterzsébet - Központi Református Egyházközség lelkipásztorának, ahol azután 38 évig szolgált, mint parochus, 1984-ben bekövetkezett haláláig. 1946-ban nősült, Tóth Emmát vette feleségül, Tóth Sándor iskolaigazgató és Becze Irén leányát. Hat gyermekük, 23 unokájuk és 6 dédunokájuk született.

Takaró Károlyt Pesterzsébet Önkormányzata post humus díszpolgárává választotta 2007-ben.

Egy ember élete szétszakíthatatlan és szakaszolhatatlan, még ha könnyíti is a megemlékezést és értékelést a cezúrák megvonása. De van egy, a Biblia szerint is csak egy olyan mérföldkő, mindent kétfelé vágó esemény, amely természetesen nem előzmények nélküli és nem következmények nélküli, mégis határmezsgye és az a megtérés-újjászületés.

Édesapánk, a gyülekezet lelkipásztorának életében ez 1949-ben következett be, Bibliája bejegyzése szerint egy éjszaka. Ettől kezdve a Krisztus természete, indulata, gondolata kezdett rajta kirajzolódni, kezdte betölteni, meghatározni, jellemezni.

Igehirdetése középpontjában az a Jézus állt, aki élete minden területén a középre került. Nem akart tudni másról, csak Krisztusról, mint megfeszítettéről.

Kitűnő igemagyarázatai a Szentlélek Isten vezetése és inspirációja alatt születtek. Ezekből évente egy, rendszerint február végén, március elején ma is elhangzik hálás Presbitériuma döntése nyomán.

Igehirdetése egyúttal a retorika nagyszerű művei, az exegézis és a homiletika szabályrendjében, mégis azokon túllépve up to date, egyszerű és érthető, mintha csak Jézus példázatainak, tanításainak utolérhetetlen egyszerűsége és megragadó életszerűsége elevenedne meg, hallgatva azokat. Élmény is volt nézni, élmény volt lelkesültsége, szakszerűsége és bölcsessége szavát hallgatni. Csak Isten mindent számon tartó kegyelmében vannak feljegyezve a szavai és a lelki gondozása nyomán

megtértek nevei. És ez a fontos, mindennél fontosabb.

Eleven, szorgalmas, sokszor zajos otthonunk egyetlen szilenciumra készítő helye az igehirdetésre készülő irodája volt. Egyúttal imaszobája is.

Mint ember, édesapa, családfő, társ, az öröm embere volt rengeteg harca, küzdelme ellenére is. Nagyszerű humora, hamar mosolygó szeme, belső harmóniája átsugárzott minden családi és egyéni életfelhőn. Keresztyénsége „jóízű” volt.

Istenfélelme bölcs emberré tette. Vonzó férfi volt, elegáns. Számomra örök példakép, itt a földön az egyetlen. átütő szeretete szemérmes volt. Könnyen megnyílt és mégsem volt könnyű a „belső emberéig” jutni.

Ha valaki kezébe vesz egy fényképet, őt mosolyogva látja. De abban soha sincs kényszer. Az mindig belülről fakadt, az ágaskodó óember felett Jézussal győztes Krisztus jó vitéze öröme.

Mint erzsébeti polgár, közéleti ember, nagy megbecsülésnek örvendett. Vele előbb vagy utóbb valahol mindenki találkozott, mint a sok ezer temetés gyászolója, a keresztelesek, confirmációk, házasságkötések résztvevője. És természetesen szeretett templomában.

Istent magasztaljuk őerte és rá emlékezve születése százéves évfordulóján hálás szívvel, de el nem felejtve, hogy élete, szolgálata, keresztyénsége kiteljesedéséhez Isten nagyszerű társat adott neki, édesanyánkat. Legyen őértük Istené a dicsőség.

2009. december

Takaró Tamás
lelkipásztor

A gyülekezet tagjai mesélik...

Kedves Testvérem!

Isten iránti hálával és örömmel tudatom, hogy 2009. november 12-én egyházkerületi közgyűlésünkön átvehettem a lelkipásztori okleveletem és a Nagyváradi-téri templomban

ünnepi istentisztelet keretén belül felszenteltek.

Természetesen eddig is hivatalos lelkipásztori tisztemben szolgáltam gyülekezetünkben, csak a minősítemsem változott. Dr. Szabó István püspök úr 2009. november 13-tól kirendelt beosztott lelkésznek. Ez egyházjogi szempontból azt jelenti, hogy meghívható és megválasztható vagyok egy önálló anyagyülekezet lelkipásztorának.

Különösen szép és fontos esztendő az idei számomra. Öt fontos esemény kapcsolódik benne össze.

Méltatlanságom ellenére is egyházunk hivatalos, felszentelt szolgálója lettem.

Számomra is hihetetlen, de ez év augusztus 1-én volt öt éve, hogy megkezdtem Pesterzsébeten a lelkipásztori szolgálatot. Ezekén túl, három kerek évfordulóra és személyre is emlékszem, három generációra, mely Isten és gyülekezetünk szolgálatában találkozott.

Mélyen tisztelt és szertetett nagyapám, gyülekezetünk 38 éven át hűséges lelkipásztora, idén lenne száz esztendő. Példaképem Ő a Krisztus evangéliuma melletti elkötelezettségben. Átala is jobban megértettem, mit jelent az, hogy valaki őrálló, jöjjenek bármilyen zivataros idők is. Szintén 2009-ben töltötte szeretett édesapám a 60. életévét. Huszonnégy éve jár előttem – erzsébeti lelkipásztorként- úgy, mint Jézus gyermeke. Szövétnek élete világítja előttem az utat, tanúságtételt téve arról, mit jelent a Krisztusban való fogság szabadsága. Mindezekre visszhangzik egy évszám: Isten kegyelméből idén szeptemberben léptem Krisztusi korba.

Hálátelt szívvel emlékezem és gondolok az idei esztendőre, a szép évfordulókra, eseményekre

Köszönöm az imádságokat, a figyelmet, szeretetet! Mindenért a mi Urunké legyen a dicsőség!

Ifj. Takaró Tamás

Az Ifi a Schweitzer Otthonban szolgál

Kitekintő

Évfordulók 2009. december 15.-2010. március 15-ig

December 31.

1659 (350 éve történt)

Meghalt Apácai Csere János filozófiai és pedagógiai író.

Január 1.

1755 (254 éve történt)

Megszületett Festetics György gróf, a keszthelyi Georgikon alapítója.

Január 18.

1270 (739 éve történt)

Meghalt Árpádházi Szent Margit, IV. Béla lánya

Január 20.

1270 (739 éve történt)

Meghalt Özséb, az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend, a pálos rend alapítója.

Január 24.

1965 (44 éve történt)

Londonban 90 éves korában meghalt Sir Winston Leonard Spencer Churchill brit államférfi, író és költő, aki a nagy II. világháborús koalíció miniszterelnöke volt, 1953-ban irodalmi Nobel-díjat kapott.

Január 25.

1900 (109 éve történt)

Megszületett Fekete István, József Attila-díjas író, a Tüskevár szerzője.

Január 28.

1830 (179 éve történt)

Megjelent Széchenyi István gróf Hitel című munkája, melyben elsőként írta le a polgári átalakulás legfontosabb gazdasági és társadalmi feladatait.

Február 11.

1945 (64 éve történt)

A Churchill, Rooseveltt és Sztálin aláírták a jaltai egyezményt. Ez volt a második nagy konferencia a II. világháború után

Február 16.

1600 (409 éve történt)

Haladó nézetei miatt Rómában, a Campo dei Fiorin felállított máglyán elégették a korszak legnagyobb filozófusát Giordano Brunot (eredeti nevén: Filippo Bruno).

Február 23.

1440 (569 éve történt)

Kolozsváron megszületett Mátyás magyar király (1458-1490).

Március 1.

1920 (89 éve történt)

Nemzetgyűlés elsőprő többséggel választotta meg Magyarországot kormányzójává Horthy Miklóst.

Március 6.

1475 (534 éve történt)

Caprese-ben megszületett Michelangelo Buonarroti olasz festő, szobrász, építész és

költő, aki az érett reneszánsz mestere és a barokk művészet atyja volt. (Dávid, Piéta).

Michelangelo: Dávid

Nagybányai Horthy Miklós kormányzóvá választása

(Horthy Miklós: Emlékirataim, részlet)

A nemzetgyűlés, mint a nemzeti szuverenitás hordozója, akként oldotta meg a kérdést, hogy a tényleges helyzet megállapítását iktatta törvénybe, vagyis kimondta, hogy az Ausztriával való kapcsolatunk és egyúttal az 1867-es kiegyezésünk is megszűnt, viszont a királyi hatalom gyakorlása 1918. november óta csupán szünetel; és arra az időre, amíg ez ismét gyakorolhatóvá válik, kormányzó választását rendelte el.

Külpolitikai okból sem József főherceg, sem Albrecht főherceg nem jöhetett szóba erre a méltóságra; sőt József főherceg kifejezetten el is hárította jelölését, miután a szövetségesek 1920. február 2-án megismételték tiltakozásukat a Habsburgoknak bármilyen visszatérése ellen. Ezután merült fel a nyilvánosság előtt többek között az én nevem is. Én azonban azt reméltem, hogy Apponyi Albertet, közéletünk egyik legméltóbb és kimagasló alakját választják meg. Ehelyett az történt, amire nem számíthattam, hogy 1920. március 1-én a nemzetgyűlés 131 szavazattal – a 141-

ből engem hívott meg erre a méltóságra. Prohászka püspök vezette azt a küldöttséget, amely a választás eredményét hírül hozta nekem, és felkért, hogy az eskü letétele végett jelenjek meg az Országházban.

Megköszöntem az irántam tanúsított nagy bizalmat, közöltem azonban, hogy a felajánlott méltóságot nem fogadhatom, el, és hogy elhatározásom megokolását a nemzetgyűlés iránti tiszteletből, annak a színe előtt adom majd elő.

Mielőtt beléptem volna az ülésterembe, megkértek, hogy változtassam meg elhatározásomat. Az Országház egyik termében összegyűltek a kormány tagjai, a pártok elnökei meg más vezető politikusok, és arra törekedtek, hogy rábeszéljenek. Látna, hogy ragaszkodom nemleges álláspontomhoz, szemrehányások hallatszottak a kormánnyal szemben, mert elmulasztotta, hogy beleegyezésemet előre biztosítsa. A gyülekezet egyre több vitatkozó csoportra oszlott.

Mint tiszt, Őfelségének tettem esküt; ha elfogadom a kormányzóságot, akkor meg az alkotmányra és a nemzetre kell felesküdnöm. Vajon nem forog-e fenn az a veszély, hogy a két eskűben vállalt kötelezettségeim összeütközésbe kerülnek egymással? Ezt a kérdést, melyen leginkább tépelődtem, nem vethettem fel nyíltan, és azt is tisztán láttam, hogy a béketárgyalások súlyos körülményei miatt hazánknak e nehéz napjaiban majd hazafias köteletségérzetemre hivatkoznak. Ezért csak azt kifogásoltam, hogy a leendő államfő számára megállapított jogkör – ahogyan a sajtó közléséből ismerem – teljességgel elégtelen. A kormányzó még el sem napolhatná a nemzetgyűlést, még kevésbé oszlathatná fel.

E megjegyzéseim után a jelenlévők rövid megbeszélést tartottak, majd Rakovszky István, a nemzetgyűlés elnöke íróasztalához ült, és tollal a kezében hozzám fordult: „Kérem, diktálja feltételeit. A nemzetgyűlés teljesíteni fogja.”

Horthy Miklós kormányzó
(Vitézy Erzsébet portréja)

Még egyszer megkíséreltem, hogy ellenvetést tegyek-. Ilyesmit – mondtam – nem lenne helyes alapos megfontolás és tapasztalt jogászok tanácsa nélkül így hirtelenében megfogalmazni. Ekkor kijelentették, hogy az ország kormányzójának – a nemesség adományozása és a főkegyúri jog gyakorlása kivételével – mindazokat a jogokat biztosítják, amelyek a királyt megilletik (éppúgy, mint Hunyadi János kormányzó idejében volt). Mit válaszolhattam erre? Miután ennyire sarokba szorítottak, elfogadtam a választást, és bevonultunk a több mint egy órája várakozó nemzetgyűlés színe elé- Letettem a kormányzói esküt a magyar nép választott képviselői előtt, akim a nemzetgyűlés képviselte állami főhatalom erejével megválasztottak.

A pesterzsébeti református templom terve a századelőről

**„Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged”
(János 17:3.)**

Pesterzsébet, 2009. november 1.
Takaró Tamás, esperes

AZ ÚRVACSORÁRÓL

Lectió: Máté 26; 26-30

“Mikor pedig evének, vevé Jézus a kenyeret és hálákat adván, megtöré és adá a tanítványoknak, és monda: Vegyétek, egyétek; ez az én testem. És vevén a poharat és hálákat adván, adá azoknak, ezt mondván: Igyatok ebből mindnyájan; Mert ez az én vérem, az új szövetségnek vére, a mely sokakért kiontatik bűnöknek bocsánatára.

Mondom pedig néktek, hogy: Mostantól fogva nem iszom a szőlőtőkének ebből a terméséből mind ama napig, a mikor újan iszom azt veletek az én Atyámnak országában. És

dícséretet énekelvén, kimenének az olajfák hegyére.”

Alapige: Máté 26; 26-28

“Mikor pedig evének, vevé Jézus a kenyeret és hálákat adván, megtöré és adá a tanítványoknak, és monda: Vegyétek, egyétek; ez az én testem. És vevén a poharat és hálákat adván, adá azoknak, ezt mondván: Igyatok ebből mindnyájan; Mert ez az én vérem, az új szövetségnek vére, a mely sokakért kiontatik bűnöknek bocsánatára.”

Kedves Testvérek, egyházi és gyülekezeti élet gyakorlatunkban november első vasárnapján, egy **ökumenikus lelki készülődést követően, mindig úrvacsoraosztással egybekötött istentiszteletet** tartunk. Így van ez már hosszú évtizedek óta. S mert az úrvacsorát nagyon jó, ha megelőzi lelki készülődés, a belső emberünknek a lelki ráhangolódása, hogy itt majd egy szentséggel fogok élni, ezért tartunk mi magunk is minden úrvacsoraosztás előtt úgynevezett bűnbánati estéket, amire mindig hívjuk a gyülekezet minden tagját. Illetőleg ilyenkor, a Reformáció hetében ökumenikusan, azaz a Pesterzsébeten élő protestáns gyülekezetek mindig valakinek, valamelyik felekezetnek a templomában együtt készülődünk az úrvacsora szentségével való élésre.

Ez a vasárnap azért is különös, mert itt több dolog is összetalálkozik. Összetalálkozik az, hogy a **reformációra emlékezünk**. Emlékezünk a reformációra, aztán ilyenkor mi mindnyájan **gondolunk a halottainkra** is. Sokan jártak a mögöttünk lévő hét napjaiban temetőkertekben, s talán készülnek még ma is, majd Halottak napján holnap is.

Kedves Testvérek, mi, amikor a halottainkra gondolunk, akkor semmi mást nem szeretnénk, minthogy Isten tanítson bennünket a halál és a feltámadás valóságáról és csodájáról. Az a félelmem, a személyes lelkigondozói beszélgetések nyomán, amelyeket veletek, s másokkal folytatok, hogy **nagy zűrzavar van az emberek fejében a halál és a feltámadás kérdésében is**. Van ebben buta mese, filmsztori, régen hallott elbeszélés. A legkevesebb, ami a legtöbb magyar ember fejében, lelkében, szívében van a halál és a feltámadás kérdésében az, amit Isten mond erről. Ezt ismeri a mi

magyar népünk a legkevésbé, pedig nagyon fontos dolog.

Reformáció, Halottak napja, úrvacsora. Testvérek, mindegyiket érinteni fogom, már érintettük is, de kiemelten a mai istentiszteletünkön az úrvacsoráról fogok szólni. **Az úrvacsora a reformáció egyik központi témája lett,** és az a helyzet, - ezt zárójelesen teszem hozzá: sajnós -, hogy mind a mai napig nem is került nyugvópontra az úrvacsora kérdése. Aztán az úrvacsorában ott van testvérek **a halál és a feltámadás ügye is.** Kétszer is elolvastam, hogy Jézus, amikor a tanítványoknak adja a kenyeret, akkor azt mondja, hogy „az én megtöretett testem”, s amikor a poharat adja: „az én kiontott életem, vérem” amiben ott van a halál és a feltámadás kérdése.

Az a szomorú érdekesség testvérek, hogy míg a **keresztség sákramentuma, a keresztyén embereket, bármely felekezethez is tartoznak, összeköti, az úrvacsora a keresztyéneket szétválasztja.** Míg a keresztelezés egy olyan szentség, amelyet a különböző keresztyén felekezetek elfogadnak ha a másik felekezetben történt, amiből következően nincs református és katolikus keresztség. Tévedés! Csak keresztség van, és attól nem lesz senki se református, se katolikus, hogy melyik templomban, milyen szertartás közben keresztelték meg annak idején, mint gyermeket. Az később dől el, hogy valaki kiteszi-e önmagát vagy a gyermekét annak, hogy amelyik felekezetben megkereszteltette, azt az a gyermek meg is ismerje. Senki nem lesz katolikus, ha egy katolikus templomban megkeresztelték. Ha annak nincs folytatása, akkor vallástalan, hitetlen marad. Senki nem lesz református attól, hogy egy református templomban megkeresztelték, ha annak nincs folytatása, akkor vallástalan, hitetlen marad. Legfeljebb annyit mondhat el magáról, hogy úgy tudom, úgy mondták, hogy engem egy katolikus templomban kereszteltek, engem egy református vagy egy evangélikus templomban kereszteltek. Kedves Testvérek, a keresztség szentségét elfogadják a keresztyén felekezetek, ha a másik templomában szolgáltatták ki. Nem ismétlik meg, nem történik velünk olyan, ami történik a házasság kapcsán például. Nem történhet olyan, hogy valakit megkereszteltek egy református

templomban és egy katolikus pap azt mondja, hogy: *hát bizony ez nem érvényes, téged meg kell, hogy kereszteljünk nálunk is.* Ilyen nincs.

Ugyanakkor testvérek, **az úrvacsora elválaszt bennünket.** Nagyon szomorú, hogy ez így van. Nagyon széthúzó álláspontjuk van az úrvacsora értelmezése és gyakorlata kapcsán a keresztyén felekezethez tartozó embereknek. A reformáció helyesen látta meg, hogy az addigi úrvacsorai gyakorlat nem elégséges, de sajnálatos módon, **az első perctől kezdve a nagy reformátorok különbözőképpen értelmezték, az úrvacsora szentségét.** S ez így van mindmáig sajnós.

Van felmentés, mert nyilvánvaló módon egy olyan misztikum, egy olyan titokzatosság veszi körbe és öleli át az úrvacsorát, ami egy kicsit magyarázza ezt a különbözőséget. Hadd említsek két nagyon széthúzó, két szélsőséges álláspontot az úrvacsora kapcsán, hogy majd megtaláljuk azt, aminek a révén mindenki élhet az úrvacsorával, akit Isten lelke arra indít.

Az egyiket a **római katolikus** testvéreink képviselik, akik egy nehéz, latin szóval fejezik ki az úrvacsorával kapcsolatos látásukat, ezt úgy hívják, hogy: **transzszubsztanciáció.** Ez azt jelenti, hogy az úrvacsora két jegyében, a kenyérben és a borban, a szolgálatot végző, felszentelt pap szavai által egy olyan **átlényegülés** történik, ezt jelenti a latin szó, **amelynek következtében a kenyér Jézus valóságos teste lesz, és a bor Jézus valóságos vére lesz,** és ez a pap átlényegítő igei szavai, imádságai nyomán történik meg. Íme, az egyik véglet. Nem véletlenül nem nyúlnak a katolikus testvérek a kenyér helyett használt ostyához sem, csak a szájukat nyitják vagy a nyelvüket dugják előre, mert érinteni sem lehet. S nem véletlenül látjátok katolikus templomokban a tabernákulumnál, hogy ég a gyertya, egy piros fény, amelyik azt jelenti, hogy az utolsó alkalommal vett úrvacsorából megmaradt ostya, Jézus valóságos teste ott van.

A másik végpont, ami **protestáns eredetű,** az azt mondja, hogy Jézus, amikor ez az utolsó vacsorát adta, azt mondta a végén: „ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”. **Az úrvacsora tehát nem más, mint egy emlékező alkalom, nincs ott Jézus jelen sem a kenyérben, sem a borban.** Ez egy igazi protestáns racionalizmus. Ha valamit nem tudok

megérteni, ha valami több annál, mint amit be tudok fogadni, azt nem tudom elviselni, meg kell ezt magyaráznom. Ha Jézus azt mondta, „ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”, akkor az úrvacsora egy emlékvacsora. Ilyenkor emlékeznek kellő áhítattal a protestánsok, a keresztyének egy táborának tagjai az első úrvacsorára. **Ugye azért, ha végiggondoljátok, óriási különbség, hogy Jézus valóságosan jelen van valamiképpen a jegyekben, vagy az, hogy nincs jelen, de emlékezünk rá. Ég és föld.**

Aztán ott van egy újabb komoly gond testvérek, a klérus és a laikus különbség, hogy **különbség van a papság úrvacsorájában és a nép úrvacsorájában.** Katolikus testvéreink úgynevezett egy szín alatti úrvacsorát gyakorolnak, ami azt jelenti, hogy bort nem isznak, csak kenyeret, illetőleg ostyát használnak. Bort is az ostya mellé csak a papság használhat, a nép nem.

Meggyőződéseim, hogy híveink szívében, gondolatában ott vannak ezek a dolgok. Nyilván, akik most római katolikusként ülnek itt, és élnek, gyakorolják magukat a katolikus hitükben, különös számukra, amit itt látnak. S ugyanez történik egy reformátussal, ha belép egy hasonló, római katolikus alkalomra egy templomba. Most hogy is állunk ezzel? S miután szeretünk a dolgok végére járni, végül is azt mondjuk, hogy kinek van itt igaza? A reformátusoknak, az evangélikusoknak, a baptistáknak, a római katolikusoknak? Kinek van itt igaza? Hogyan is kell ezt értenünk? S akkor mit csináljunk?

Kedves Testvérek, az elején mondtam már, nem véletlen az, hogy ennyi bizonytalanság, és ennyi kérdőjel is van bennünk, s az sem véletlen, hogy ilyen sokfelől nézve értelmezik a felekezetek az úrvacsora szentségét. Menjünk odáig vissza, ahonnan jól lehet értelmezni, és aztán keressük azokat a pontokat, amelyekben teljesen egyként gondolkozunk. **Az úrvacsorát Jézus a nagypénteki kereszthalála előtti estén szerezte.** Leült a tanítványaival vacsorázni, jól különbséget tesz a Biblia, hogy kétszer étkeznek, **két vacsora zajlik** csütörtökön. Egyrészt a **páska vacsora**, ez a zsidó hagyományból jön, másrészt, amikor azt befejezték, Jézus egy új vacsorát kezdett. **Az**

őszövetség ezen a csütörtökön befejeződik, és az új szövetség elkezdődik ezen az estén. Jézus maga mondja ki: „*új szövetség vére ez*”. Ezért, ha a leglényegét meg akarjuk érteni annak, ami itt van előttünk, és amit, ha más formában, de gyakorolnak a keresztyén közösségek, akkor odáig kell visszamennünk, hogy mi is történt azon az estén, amikor Jézus szerezte és először kiosztotta az úrvacsora jegyeit.

Ezt kell megérteni Testvérek, hogy a másnapi halálára készült, Nagypéntekre, a Golgota keresztféjére. Ő tudta, hogy másnap ott őt megfeszítik. Jézus ezen az utolsó vacsorán, ezen az utolsó estén a tanítványokkal együtt készült arra, ami másnap bekövetkezett vele. Testvérek, **egyszeri és megismételhetetlen dolog történt ott Nagypénteken, a Golgota keresztfén** másnap. A Szentháromság Isten örökkévaló életében is csak egyszer történt meg, és az embervilág életében is összesen csak egyszer történt meg. Ezért az egész kozmosz életében, a Föld életében, az ember életében a legnagyobb esemény az, ami Nagypénteken történik.

Az ugyanis a **helyettes halál, a bűneinket eltörlő halál, a bűneinkből kiszabadító halál**, mert lehet ezzel játszani, de mindenki tudja nagyon jól, ha komolyan veszi, ha nem, hogy egy életen át mást se csináltam, mint rengeteg bűnt követtem el testben, lélekben, szellemben. S ha valahol igaz, hogy nyilvántartják, és ha igaz az, hogy egyszer számadásra kell menni minden léleknek, - Halottak napja -, hogy feltámad minden lélek. Mi lesz akkor? **Nagypéntek erről beszél, és az egész utolsó vacsora erről beszél. Ezért van mindennek a középpontjában, az univerzumban is, és a világ életében is a golgotai kereszt.** Egyszeri és megismételhetetlen. Különös és csodálatos.

Ezen az utolsó vacsorán Jézus erre a kozmikus eseményre készült. Felejtetlenné akarta tenni minden szempontból a kimondott szavait. S adta a kenyeret, és megtörte, és azt mondja: *nézzétek, ez fog velem bekövetkezni.* Aztán fogta a poharat és odaadta, és azt mondja: *nézzétek, ebben bor van, de soha ne felejtsetek el, ez fog velem másnap a kereszten bekövetkezni.* Ezért ez egy egészen új kezdet lesz az emberiség történelmében, és egy új szövetség születése. Nincs tovább őszövetség, egy új szövetség születik, és ennek a szövetségnek egyetlenegy

alapja van, hogy én hajlandó vagyok a ti bűneitekért meghalni, mert Isten valakin megbünteti a bűneinket. Vagy rajtunk, ezt éli át majd minden hitetlen, aki azt mondja, hogy nekem nem kell az Isten kegyelme. *Nekem nem kell, én az Isten előtt is megállok, én bárki előtt megállok.* Meg is fogunk. Ahogy az ige mondja: „Nékünk mindnyájunknak meg kell jelenni a Krisztus ítélőszéke előtt.” Meg kell, nem függ a vallásunktól, a véleményunktől, az okosságunktól. Meg kell jelennünk.

Kedves testvérek, míg a keresztség, a másik sákramentum, a misszióhoz van kötve, egy cselekvéshez: „elmenvén tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket”, addig az úrvacsora az Isten ajándékának az elfogadásához van kötve. **Isten legnagyobb ajándéka ki van ábrázolva az úrvacsorában, s ez így szól: Isten megbocsátotta minden bűnömet.**

Az úrvacsora arról szól, hogy én ezt elfogadom, vagy elsöpröm. Erről szól. Azt mondta ott Jézus: *vegyétek, egyétek*, fogadjátok el. *Vegyétek, fogadjátok el, nyúljatok érte és éljete vele.* Míg a keresztségben ott van az, hogy valamit tenni kell, a keresztség a misszióhoz van kötve, hogy a keresztyénség menjen tovább, addig **az úrvacsora kizárólag elfogadáshoz van kötve**, Isten ajándékának az elfogadásához, ahhoz hogy elfogadom a golgotai keresztet magamra nézve, elfogadom magamra nézve, ezt jelenti az úrvacsora. Az úrvacsora titka a nagypénteki jézusi önkéntes helyettes halál az én bűneimért.

Aztán **az úrvacsora a váltság sákramentuma**, minden keresztyén felekezeti így látja. A váltság, a megváltás sákramentuma. Fogadjátok el, mondja Jézus. Olyan egyszerűen, ahogy érte nyúlsz a kenyérért és a borért, olyan egyszerűen fogadd el egyszer, hogy megváltottalak, neveden hívtalak és az enyém vagy, és ha tűzön mész át, nem égsz meg, és ha a tengeren mész át a hullámok nem borítanak el, mert a markaimba bemetszettek, feljegyeztek téged, enyém vagy.

Testvérek, az úrvacsora nem folytatása az ószövetségi páskának, hanem egy egészen újnak a kezdete. **Egy új szövetségnek a kezdete, amit Jézus köt a benne bízókkal.** Mit jelent, hogy a váltság sákramentuma? Azt, hogy ebben csak

mint bűneit sirató, összetört szívű, megtérő bűnös részesülhetek. Hetykén nem lehet úrvacsorázni, csak úgy, szép tradícióból sem lehet úrvacsorázni. Mások kedvéért sem lehet úrvacsorázni, példamutatásképpen sem lehet, hogy megmutassam a gyerekeknek. Csak egyféleképpen: **összetört bűnősként**, akinek van mit a keresztnél hagynia, akinek van mit letennie, akinek van mit megbánnia és itt hagynia örökre. S Isten, tudjátok, úgy bocsát meg, ahogy mondja a Szentírás, hogy a megvallott vétkünet a háta mögé veti és soha többé nem emlékezik meg róla. Mi meg szoktunk egymás vétkéről, harminc év után is, kegyetlenül, irgalmatlanul, ami persze arról beszél, hogy semmi közünk a Krisztushoz, ami arról beszél, hogy mi még a bocsánatát igazán soha nem éltük át, mert **aki bocsánatból él, az nem lehet irgalmatlan.** Csak az irgalmatlan a másik emberhez, aki nem Isten bocsánatából él. De ez az asztal azért terített meg egy évben többször is, hogy azt az új szövetséget, amit Jézus kötött velem, komolyan vegyem, és a bűneimet itt hagyjam. **Az úrvacsora csupa elfogadás:** jövök semmit nem hozva. Itt nincs gőg, rang, itt csak az van, hogy „jövök semmit nem hozva, keresztedbe fogózva, meztelen, hogy felruházz, árván, bízva, hogy megszánsz”.

Talán van olyan közöttünk, aki most azt mondja: *hát akkor én nem jöhetek úrvacsorázni, nekem semmit nem jelent ez a golgotai kereszt, meg ez a bűnbocsánat. Semmit nem jelent, nekem az úrvacsora sem jelent semmit.* Sokan talán azért szoktak elmenni, mert úgy gondolják: *én becsületes ember vagyok, énnekem ez semmit nem jelent, én nem kívánok idejönni és élni vele, mikor belül semmi közöm hozzá.* Hadd hirdessem, akárki vagy, akárhonnán jöttél, nem vagy véletlenül itt. Isten kiválasztott, és számít rád, és könyörölni akar rajtad, és megbocsátotta minden vétkeidet, minden vétkeidet. Fogadd el, hogy az úrvacsora a te megváltásod alkalma.

Aztán **az úrvacsora a lelki egység kifejezője**, ezért esszük együtt a kenyeret, ezért isszuk egy kehelyből a bort, ezért énekelünk együtt, ezért imádkozunk együtt. Ezért mondjuk együtt a Hitvallást, ezért mondjuk együtt a fogadalmakra a választ, hogy kifejezzük, hogy egyek vagyunk. Isten akarata az, hogy egymás mellé rakott bennünket, ennyi különböző embert. Hívót és

hitetlent, a hit útján komolyan járót és csak az első lépéseket megtevőt. Nyomorultakat és még nyomorultabbakat, bűnösöket és még bűnösebbeket. **Az úrvacsora közösségében tanít Isten bennünket irgalmasnak, megbocsátónak és szeretőnek lenni.**

S végül, **az úrvacsora a Jézussal való titokzatos egyesülés alkalma.** Titokzatos dolog, mégis valóságos. Teljesen valóságos, miközben tökéletesen titokzatos. Misztérium ez, de valóság. Amikor végiggondolod Jézus szavait, miközben idejársz és magadhoz veszed a kenyeret és a bort, a jelenlévő Krisztus közösséget vállal veled. S ezt onnan fogod megtudni, hogy ez igaz, hogy hat rád, ihlet. Ahogy nem tudod bemagyarázni magadnak, hogy valaki szeret, csak akkor tudod elfogadni, ha átéled. Átéled, hogy Isten hat rád, és ihlet. Megcsinálja az emberrel, hogy előhozza belőle a bűnbánat könnyeit. Bejön az ember egy templomba, kemény szívvel, esetleg kínkeservesen, valamiért mégiscsak itt kötött ki ezen a vasárnapon, s egyszer csak előjönnek belőle a bűnbánat könnyei. A másik átéli, hogy a megbocsátás lelkét kaptam, hogy haragudtam pedig rá és úgy gondoltam, hogy soha nem bocsátok meg neki, valami történt velem. A harmadik beült békétlen szívvel és itt az Úr előtt békességet nyer. Más jön sírva és maga sem tudja, mi történik vele, megvigasztalja Isten Lelke.

Az egyház élete és sorsa összefügg az úrvacsorájával, és egyéni életünk is. S itt jutok a végére, hogy **a halálról való gondolkodásunkat is meghatározza az úrvacsora.** Halottak napjára készülünk. Jézusról húsvét reggelén azt mondta az angyal a Jézus testét keresőknek, hogy nincsen itt, mert feltámadott. S amikor a négy napja halott Lázár sírjánál Jézus megáll, akkor azt mondja: „ha valaki csak él és hisz én bennem, soha meg nem hal”. Azt olvassuk a Bibliában, pedig a negyednapos Lázárnak már szaga volt. Soha meg nem hal. Mit mondjak a halálról és a

feltámadásról? Azt, hogyha egyszer énrólam valaki azt fogja mondani, hogy meghalt, el ne hidd. El ne hidd! S ha azt fogja mondani, hogy a lelkipásztorod kint van az erzsébeti temetőben, ki ne menj. Engem ott ne keress! Nincsen itt, mondta Jézus, mert feltámadott. A halál senkit nem tud fogva tartani. Senkit. **Az élet, Jézus élete, minden halált legyőzött, a szereteteid is és a tiéted is. Minden úrvacsora erről a titokról is beszél.**

Jöjj hát hittel, bűnbánón, jöjj Jézushoz, hogy elmenve tőle úgy tehesz, mint a tanítványok e történet végén: „és dicséretet énekelve elmentek”. Adja Isten, hogy dicséretet énekelve menjünk el majd Jézustól.

Ámen!

Év végi alkalmaink

- 12.25. Karácsony I. napja, úrvacsorás ünnepi istentisztelet
- 12.26. Karácsony II. napja, úrvacsorás ünnepi istentisztelet
- 12.31. Évzáró istentisztelet
- 2010. január 1. Évnyitó istentisztelet

Állandó gyülekezeti alkalmaink

- Minden hónap második és negyedik hétfőjén este 18:30-kor: felnőtt fiatalok bibliaórája
- Kedden 10 órakor: asszonyok bibliaórája
- Minden hónap első és harmadik keddjén este 18 órakor: férfiak bibliaórája
- Szerdán 19 órakor: énekkari próba
- Csütörtökön 10 órakor: gyülekezeti bibliaóra
- 18 órakor: kis ifi bibliaórája
- Pénteken 18 órakor: nagy ifi bibliaórája
- Vasárnap 10: felnőtt és gyermek istentisztelet, valamint gyermekmegőrzés
- 11:30-kor énekkari próba

Gyülekezeti hírmondó: a Pesterzsébeti Központi Református Egyházközség kiadványa.

Cím: 1204 Budapest, Ady Endre u. 81. 283-00-29 www.pkre.hu

Felelős szerkesztő: Pappné G. Judit

Felelős kiadó: Takaró Tamás esperes, lelkipásztor